DISPUTATIO JURIS GENTIUM PUBLICI
DE

GUARANTIA PACIS,

Quam
Divini Numinis Auſpicio,
PRÆSIDE

DN. HENRICO COCCEJO,

JURECONSULTO FAMIGERATISSIMO
AUGUST. ET POTENTISS. REGIS IN BORUSSIA ET
ELECTORIS BRANDENBURG. CONSILIARIO, EIDEMQUE
AB AULÆ REGIÆ CONSIL. FACULT. JURID. ORDIN.
PROFESS. PRIMARIO CELEBERRIMO,
h. t. UNIVERSITATIS RECTORE MAGNIFICO
ANTEA
SUMMI CONSILII STATUS ELECTORALIS PALATINI ET
COLLEGII REVISORII ASSESSORE, IN ALMA HEIDELBERGENSI DECRETAL,
PANDECT. ET JURIS GENT. PROF. PUBL. ORDIN. MERITISSIMO

*Dn. Patrono & Studiorum ſuorum Promotore omni
Obſervantia æternum devenerando,*

Publicæ Eruditorum ventilationi ſubmittit,

In Auditorio JCtorum,

AUTOR ET RESPONDENS
DANIEL de STEPHANI,
Eques Marchicus.

Ad Diem IV. Februar. Anno MDCCII.

FRANCOFURTI ad VIADRUM, 1703.

!UGUSTISSIMO

'SSIMO atque POTENTISSIMO

NCIPI AC DOMINO,

)OMINO

IDERICO

ISSORUM REGI,

HIONI - BRANDENBURGICO

ROM. IMP. ARCHI-CAMERARIO,

ET PRINCIPI ELECTORI,

:RGI, CLIVIÆ, JULIÆ, MONTIUM;

II, POMERANORUM, CASSUBIORUM,

)ALORUM, ITEM IN SILESIA CROSNÆ

D U C I

;RAFIO NORIMBERGENSI,

IPI HALBERSTADII, MINDÆ, & CAMINI,

N HOHENZOLLERN, MARCÆ, ET
RAVENSBERGÆ,

RAVENSTEIN, ET TERRARUM LAUEN-
BURG. ET BUTOV.
&c. &c. &c.

EGI & DOMINO MEO

VTISSIMO, MUNIFICENTISSIMO.

AUGUSTE atq; POTENTISSIME

REX,

DOMINE CLEMENTISSIME.

INter devotissima gratulationum officia & votorum solennia, quibus tot populi anniversaria vice ingressum Regni Tui, Diem scil. 18. Januarii, nuper-

ime celebrarunt, quem felicem, fau-
tum, fortunatumque esse jubent, Im-
›erator, Reges, Electores, Principes,
Įui inconcussam Invictissimæ Domus
Гuæ felicitatem faventissimo affectu
›rosequvuntur, eamque mente animis-
que percupiunt: inter tot Civium ac
›ubditorum gaudia & lætitiam: inter
psa propemodum fumantia adhuc læ-
issimi Diei sacra, & ego Tuis advol-
/i audeo pedibus, faustasque & ipse ac-
:lamationes ad festivæ hujus memoriæ
:elebritatem, multis quidem ætate at-
que gravitate inferior, at nulli in Regem
neum omnium Clementissimum, fide,
:ultu, obsequiis secundus, affero. Da-
›is veniam Rex Auguste, fidentiæ meæ,
quod Regia Tua clementissima fretus,
ıon ornatissimo atque exquisito verbo-
rum

rum apparatu instructus procidam, verum his qualiumcunque Academicorum profectuum primitiis, & submissionis humillimæ atque devotæ Pietatis erga Te argumentis, gratulandi materiam quæram. Offero igitur Majestati Tuæ quam humillime has chartas, exiles quidem, sed certissimi obsequii tesseram referentes. Ostendunt illæ teneros quidem flores, maturos autem cum annis dabunt fructus, si regali gratia Tua, qua semper familiam nostram fovisti, & adhuc foves, suffultum me intellexero. Servet Te, REX AUGUSTE, Numen benignissimum cum AUGUSTA CONJUGE, & SERENISSIMA REGIA PROLE, in Ecclesiæ incrementum, securitatem imperii, Temporum felicitatem, ac subdito-

 dito-

ditorum Tuorum emolumentum: inter quos & ipse permaneo,

AUGUSTE atque POTENTISSIME

REX,

DOMINE CLEMENTISSIME,

MAJESTATI NUMINIQUE TUO

DEVOTUS

DANIEL DE STEPHANI.

Q. D B. V.

SECTIO I.
DE
GUARANTIA PACIS IN GENERE.

SUMMARIA.

1. *Quam sancta habita fuerit fides, simpliciter saltem interposita.*
2. *Inter Christianos esse, qui fidem hæreticis non servandam, asserere haud erubescant, contra Becanum.*
3. *In fide vix hodie aliquid fidei esse.*
4. *Hinc inventa adminicula Guarantiæ &c.*
5. *Guarantiæ vocis origo & derivatio.*
6. *Ejus Descriptio.*
7. *Ejusdem Divisio.*
8. *Quod modis præstetur generaliter Guarentia.*

§. I.

EST equidem fides ipsa per se res sanctissima, neque ullius in terris vinculi castior atque incorruptior religio, neque ulla, aliarum cautionum præsidio eam muniendi & circumvallandi, necessitas videri debebat: cum nulla sine fide possit consistere sodalitas, sed ea sublata omnis humanæ societatis usus tollatur, ut docet

 Aristot.

Aristot. lib.1. Rhetor. cap. ult. Et *Mich. Piccart. in 3. Polit. Aristot. 13.* haud inconvenienter memorat, mundum potius Sole, quam Genus humanum fide carere posse. Veteribus vero tam sancta fuit, ut eam Deorum & Jovis jusjurandum esse ex Ennio doceat *Cic. 3. de Offic. circ. f.* & Numa fidei solenne instituerit. *Liv. lib.1. cap.21.* ac Romani veteres eam in Capitolio Jovi Optimo Maximo vicinam esse voluerint. *Cic. d. loc. cap. 29.* Sed & in Epistola Acontii ad Cydippam apud *Ovid. Epist. 20.* ita canitur:

Non bove mactato cœlestia Numina gaudent,
Sed, quæ præstanda est, & sine teste, fide.

§. II. Verum eo impietatis & furoris res inter Christianos quoque prolapsa est, ut eorum nonnulli haud erubescant asserere, sicut aliis quibusdam, ita hæreticis quoque (& quidem quos ipsi, cum pars sint, arbitrio tamen suo hæreticos decernunt) fidem non esse servandam. Quod quidem negat Martinus Becanus, atque per calumniam id dici indignabundus contendit. Verum nimiæ temeritatis est negare, quod publicè literis proditum extat, *Vid. Uffelm. tract. de jure quo homo ferm. oblig.* & plurimis exemplis rebusque in publico Orbis Terrarum conspectu gestis, testatum est. Et ipse Becanus quod verbis negat, re fatetur, & latebram saltem perfidiæ atque perjurio quærit, prout in eodem casu loquitur *Cic. dict. loc. cap. 29.*

§. III. Sed & tum, cum extra aleam posita est fidei obligatio, ita tamen temporum abusu comparatum est, ut in fide vix aliquid fidei appareat, sed homines eò, quod sanctissimum esse debebat, ferè ludere videantur, fidemque datam ad rationes suas fortunæ-

tunæq; vices inflectanr. Quod jam conquestus est Silius Italicus de bello Punico secundo, *lib. 11. vers. 3.*

- - - - Stat nulla diu mortalibus usquam
Fortuna titubante fides - - - -

Et causam, cur aliæ asseverationes accesserint, refert *Senec. lib. 2. Controv. 2.* scil. propter mendacia, ut ait, hominum. Quod non inter privatos tantum, sed & inter Populos ac Principes quoque accidere aliquando videmus. Ita à perfidiæ consuetudine Pœni olim notati fuere, & Punica fides in proverbium abiit, nec habita fides.

- - - - Rumpenti fœdera Pœno.

§. IV. Hinc quæsita atque adhibita ad fidem adstringendam in pace fuerunt varia securitatis nomina ac vincula, cautionumque firmamenta, quæ hodie nomine GUARANTIÆ circumferentur. De qua pauca saltem pro Disputatione nunc evolvenda veniunt.

§. V. Guarentiæ seu Warentiæ vox origine est Germanica seu Gothica, à verbo warten/ quod est custodire, jemandts warten; unde natæ & ortæ sunt variæ voces ac notiones, apud Germanos, Gallos & Longobardos, ut Gård Gothis *sepes* fuit. *Loccen. in lex. Suev-Goth. lit. G.* unde & videtur esse vox Garten/ hortus, quasi locus septus & custoditus. Ita *Guarde* Gallis & custodia, & *garder*, custodire, tueri, cavere; & Longobardis *Guardia*; unde Feudorum *Guardiæ*, quæ pro officio custodiæ dantur, frequens mentio in Jure Feudali *1. Feud. 2. 1. F. 10. in fin. 2. F. 94.* & in Jure Canon. *cap. 13. de Elect. in 6.* Hinc quoque esse existimamus voces, Gewåhr/ & wehre/ arma ad custodiam & defensionem facta: item sich wåh-

ren/se defendere: & apud Gothos Wärda sich. *apud Loccen. d. Tract. lit.* W. quin & vox *Werra* sive *Guerra*, bellum, quo quis se vi tuetur. Inde pariter est die Gewehre & *guarenda*, securitas seu cautio de evictione, seu *Warenda*, uti dicitur *in Spec. Sax. lib. 1. art. 15 §. 2.*, ubi *Warenda* in genere documentum quod quis securitatis suæ causa accepit. intelligi videtur, in verb. *Si Warendam emtionis producere potest*: Et mox: *nisi defectum in Warenda patiatur.* Et in textu Germanico: Hat er es in Gewehr zu Recht: Er, ihm werde denn Gebruch an seinem Gewehren. Et *Warenda* expresse cautio dicitur *in Spec. Sax. lib. 1. art. 46. §. 2.* & *guarendus* defensor; *d. lib. 1. art 47. §. 2.* & præstatio *Warendæ. d. lib. 1. art. 65. Add. Spec. Sax. lib. 3. art. 88.* Hinc *Guarendator* vel *Warendator*, qui securitatem pro evictione alteri debet. *Spec. Sax. d. lib. 1. art. 9. §. 6. & lib. 3. art. 3.* & *Warendatio* securitatis obligatio. *dict. art. 9. §. 6.* in verbis: *ipse ejusdem debet esse Warendator, cum alter ipsius Warendatione indigebit.* Et in textu Germancio. Er soll ihm in der Gewehr vertreten/wenn er seine Wehrschafft bedarff. Hinc & *Guarentigium*, & instrumentum *Guarentigiatum*, quo plene alicui cautum, seu quo securus præstatur: uti si omnino sit liquidem vel clausulis executivis munitum. Item *guarentare* vel *guarentizare*, causæ defensionem suscipere, & de securitate ejus seu tutela cavere: Et *Guarent*, qui ita patrocinium suscipit vel cavet. *Hotom. de Verb. Feudal. voc. guarentare. Legib. Longobard. lib. 2. tit. 28. in constit. Ottonis Imp. Si quis equum suum reperit, & ipse se Garentem dare dixerit, statim ac certum garentem eum conducat, & super tertium garentem &c.* Atque adeo ab eodem fonte *Guarantia.*

§. VI.

§. VI. Hinc ergo satis apparet, quid sit *Guarentia pacis*: scil. in genere omne id, quo pars contrahens securior fit de pace observanda, omnisq; adeò cautio, securitas, defensio, quæ pro pace interponitur, vel suscipitur; quod qui facit, est *Guarend de la paix; assecurator pacis.*

§. VII. Porro, alia Guarantia est generalis, alia specialis. Illa extenditur ad omnia capita Pacis, omnesq; personas, qualis interposita fuit in Pace Osnabrugensi: *art. 17. §. 5. & seq.* Hæc, quæ ad certas tantum personas vel causas restringitur: uti in eadem Pace specialiter Guarantia præstatur Reginæ Sueciæ pro summa 5. Myriadum nummorum argenteorum uncialium, trima die ipsi ex pacto Pacis in exautorationem militum solvenda. *art. 16. §. 12. Conf. Sect. 3. §. 5.*

§. VIII. Præstatur autem Guarantia pluribus modis, & tot sunt ejus in pace, quot in re privata, quin plures forte species. In genere autem fieri potest vel verbis, vel rebus, vel personis. Qua postrema specie qui veniunt, *Guarends* dicuntur.

SECTIO II.

DE

GUARANTIA VERBALI

SUMMARIA.

1. AN pars ipsa Guarentiam Pacis verbis promittere possit.

2. Aliam esse conventionem, qua pars pacem facit, aliam, quâ ejus Guarentiam spondet. Et hanc illi accedere.

eadem Pace & pro
5 pro aliis Guarentiam
modo repromittere pos-
.
: Guarentia jurata par-
um.
uin & Mediatorum.
t Primariorum Officiali-
um.
Clausula, ut successor, pu-
bes factus, eandem præstet.
8. *Species similis guarentiæ verbalis simplicis.*
9. *Species guarantiæ juratæ similis.*
10. *Querimonia, tot machinas religionum & execrationum nihil valere tutando fœderi, exemplo Madritiani.*

§. I.

EQuidem partes ipsæ quæ invicem promittunt, non videntur esse Guarentia Pacis, sed pax ipsa: nec potest cautio videri sine debito principali, sed qui ex cautione agit, quæ sine causa, id est, sine principali debito interposita est, repellitur jure communi quoq; exceptione doli: *l. 2. §. 3. ff. de Dol. mal. Excep.* nec quisquam pro se ipso intercedere, suique sponsor esse potest. *L. 19. in fin. prin. ff. ad SCt. Vell. L. 71. prin. ff. de Fidejuss. L. 95. §. 3. ff. de solut.*

§. II. Verum alia est conventio, qua pars pacem facit, & pacto de lite transigit, alia qua pro Pace guarentiam præstat. Hic enim actus idem est ac in privatorum contractibus stipulatio; quæ cautio est, in quam pars propriam suam obligationem deducendo, pro ea cavet, *L. 1. §. 4. ff. d. Stipul. Prætor. L. 40. princ. ff. de Reb. Cred.* quod & nudo pacto per constitutum fieri potest, si ipse debitor pro majori securitate se soluturum adhuc constituat. Ad eundem enim modum etiam pars pacem faciens repromittere in majorem securitatem potest, *omnia pace compre-*

hensa

bensa servatum praestitumque iri. Atque ita guarentia, est pactum à Pace distinctum, sed ei ita adjectum, ut legem det paci ejusque conventioni. *arg. L. 7. §. 5. ff. d. Pact. L. 1. princ. ff. Comm. praed. &c.* Atque ita erit instar stipulationis; prout ea vox quoque passim adhiberi solet: sicut in pace Aquisgranensi, Pirenaea, & aliis ita dicitur: *lesquels poincts & articles cydessus enoncés, ensemble le contenu en chacun d'iceux, ont ete traites, accordes, passes, stipules entre les susdits Plenipotentiaires des dits Seigneurs Roys, en vertu de leur pouvoir. &c.*

§. III. Quin & fieri potest, ut eadem repromissione pars & pro se & pro reliquis ad Guarentiam obligetur: uti ex verbis pacis Osnabr. *art. 17. §. 5.* & Monast. *§. 115. & 116.* infertur. Ex illa enim formula quisque Consortum gemina adstringitur guarantia; altera saltem implicite ratione facti proprii: *se facto suo in leges pacis nihil commissurum*: altera ratione facti alieni, *se Pacent, eaque comprehensos Consortes contra alios violatores, primum monitis, deinde, si id non successerit, armis tuiturum. Conf. Sect. 5. §. 7.* Prior ad hanc verbalem pertinet, altera ad tertiam speciem, quae fit personis, *de qua infr. Sect. 4.*

§. IV. Nec tantum nuda repromissione guarantia sancitur, sed & accedit quandoq; jurisjurandi religio. Cautum ita fuit in pace inter Gallos & Hispanos conclusa in urbe Aquisgranensi Anno 1668. ubi *in Art. fin.* ita cavetur. *En autre ont promis & promettent lesdits Plenipotentiaires, que le dit Seigneur Roy tres Chrêtien, le plûtost qu'il se peut, & en presence de telle personne ou Personnes, qu'il plaira au dit Seigneur Roy Catholique deputer, jurera solennellement, sur la Croix, l' Evangile*

vangile, Canon de la Messe, & sur son honneur, d'observer & accomplir pleinement, reellement, & de bonne fois, tout le contenu aux articles du présent traité. Eadem jurisjur. formula & aliis tractatibus Hispano-Gallicis inserta est, uti Anno 1544. paci *Crespiensi*; An. 1559. Paci *au Chateau en Combresis* initæ, Anno 1698. *Paci Vervinia*, An. 1659. *Paci Pirenæa*, &c. in quibus omnibus Legati partium spoponderunt, Reges ita solenniter juraturos esse, coram deputato adversarii sui. Similis formula jurandi est in Pace *Madritica*, §. 49. *Anno 1526.* & *Cameracensi, art. 46. Anno 1529.* contracta.

§. V. Et hoc jusjurandum in Pace Cameracensi *art. 49.* non Reges tantum ipsi, sed & Mediatrices, Amita Cæsaris & Mater Francisci, præstiterunt, spondentes *de bonne Foy & par leur serment, pour ce par chacune d'elles donne & touchè corporellement au saints Evangiles de Dieu, & canon de la Messe, en presence du saint Sacrament de l'autel &c.* scil. se effecturas ut ratihabitio sequatur.

§. VI. Quin in pace Belgica, inter Protectorem Angliæ & Belgas anno 1654. composita, adeo extensa fuit hujus vinculi religio, ut ordines Belgici promiserint, si quem *electuri essent vel Capitaneum generalem, vel Imperatorem militiæ, vel Ammirallum, eos omnes devinctos fore, istum tractatum, omniaque ejus capitula juramento confirmare: itaque sanctè & cum juramento spondere, se, quantum possint, omnia ea religiose observaturos, & executioni, quod eos spectat, mandaturos, & curaturos, ut ab aliis observentur & executioni mandentur.*

§. VII. Deniq; in Pace Madritica de An. 1526. §. 48. cautum præterea fuit, ut Delphinus quoque seu Primoge-

mogenitus Regis filius & successor, cum primum ad pubertatem pervenisset, ad eandem sacramenti religionem adigeretur, ibi; *Incontinent que le Dauphin sera parvenu en l'age de puberte & aura accompli les quatorze ans, le Seigneur Roi sera tenu de luy faire ratifier, confirmer & approuver le dit traite de paix, & tout le contenu en celuy, avec le serment solennel &c.*

§. VIII. Instar Guarantiæ verbalis quoq; est, cum pro majore Pacis securitate clausula additur, uti addita est *Paci Osnab. art. 17. §. 2. Ut sit perpetua lex & pragmatica Imperii sanctio, inposterum æque ac aliæ leges & constitutiones fundamentales Imperii, nominatim Imperii Recessui, ipsique Capitulationi Cæsareæ inserenda &c.* Cujus clausulæ hic præsertim effectus est, ut, cum pactum non nisi ipsos pasciscentes obliget, aliis verò extraneis nec prosit nec noceat; *l. 11. ff. de Obl. & Act. l. 38. §. 17. ff. de Verb. Oblig. l. 12. ff. de Pact. & tot. tit. C. Inter al. act.* legis econtrario potestas ad omnes pertineat omnesq; obliget. *l. 3. §. 5. ff. de sep. viol.:* Accedit, quod qui pactum violat, in privatum committit, paciscentem scilicet; qui legem, in Rempubl. Ex illo facto civilis est actio, ex altero publica. Porro pactum paciscentes tollere possunt, legem fundamentalem ne summa quidem potestas potest, nisi communi consensu omnium &c. Huc quoq; referri potest, scil. ad securitatem verbalem, quod Pace Vervinia conventum est, *ut Rex Galliæ eam in Acta Senatus Parisiensis, aliarumque Regni Curiarum, & Rationalium Cameræ Parisiensis; Rex vero Hispaniæ in sanctioris & aliorum Regis Consiliorum & Cameræ rationum in Provinciis Belgicis referri curaret.* Thuan. *Hist. Lib. 120. ad annum. 1598.*

Item & illa clausula, *ut valeat instar rei judicatæ, &c. Pac. Osnab. art. 16. §. 12.*

§. IX. Instar Guarentiæ juratæ verò sunt formulæ illæ, quas Reges Galliæ & Hispaniæ aliquando Paci adjiciunt, & veluti mutuæ execrationes sunt, dum se in casum violatæ Pacis banno ecclesiastico &c. subjiciunt. Ita enim *in Pace Madritica* §. 49. formula concipitur. *Se soumettans, quant à ce, à la jurisdiction, coercition, & censures Ecclesiastiques, jusques à l' invocation du bras seculier inclusivement; & constituans leurs Procureurs in forma Cameræ Apostolicæ, pour comparoir en leurs noms & de chacun d' eux, en cour de Rome par devant nôtre saint Pere ou les Ambassadeurs de la Rote, & subir volontairement la condemnation & fulmination des dites censures en cas de contravention comme dit est; ou pour icelles censures se soumettre & proroger Jurisdiction par devant quelconques Prelats & Juges Ecclesiastiques; & que les dits Seigneurs Empereur & Roy, n'y nul d' eux, sans aucun consentement, ne puisse en facon quelconque demander relaxation de serment, ny absolution des dites censures; & si l' un la demondoit & obtenoit, ne luy puisse profiter sans le consentement de l' autre.*

§. X. Nihil tamen hujus valuit servandæ vel ad annum, nedum perennandæ paci. Sed quicquid tunc excogitari potuit, qvod inter partes vel religionis fide sanctisſimum, vel execrationum diris terribliſſimum videretur non potuit vel illius reverentia, vel hujus trepidatio, vel nuptialis fœderis expectatio efficere, quin altero anno recruduerit bellum, non tam reparatum quam continuatum, & anno 1529. nova pace Cameracensi iisdem prope formulis componendum

de

de quo Guicciard. *Hiſtor. Lib. 16. in f. & Lib. 18.* Thuanus *Hiſtor. Lib. 1.* Sleidan. *Comment. de ſtat. Rel. lib. 6.* Paul. Jov. *Hiſtor. Lib. 23, & 25.* Seran. *Hiſt. Gall. in Franciſco I. ad annum 1527. &c.*

SECTIO III.
DE
GUARANTIA REALI.

SUMMARIA.

1. *Tranſitus ad Guarantiam realem.*
2. *Quod modis illa fiat.*
3. *Prioris modi, quo omnes Regni ſeu Principatus Terræ obligantur, exempla.*
4. *Alter modus, quo Regnum præterea bona mobilia & immobilia, ejusque exempla.*
5. *Circulorum Imperii pro Statibus invicem guarantia in Pac. Oſnab.*
6. *Tertius modus, quo certæ res obligantur, ejusque exempla.*
7. *Quis potior, ſi pluribus guarantia realis conſtituta ſit?*
8. *Quid ſi contendat guarantia realis & hypotheca Viduæ Principis?*
9. *An pignus retineri pro alio debito, quam pro quo datum eſt, poſſit. Ubi diſſenſus Grotii, & conciliatio textuum pugnantium.*

§. I.

HActenus de Guarantia quæ fit verbis. Altera, quæ rebus fit, incidit in pignoris hypothecæve ſpeciem, iisdemq; regulis continetur, quarum facilis eſt ex jure communi interpretatio. Atque

hæc Guarantia aſſecuratio realis dicitur, *in Receſſu executionis Pacis*, §. 16. 18. 20. 38. 39. 41. *inſerto Receſſ. Imper.* 1654.

§. II. Conſtituitur autem hæc guarantia vel in toto Principatu, omnibusq; ejus terris; vel præterea quoque in bonis Principis, mobilibus ac immobilibus; vel denique in certis terris aut bonis.

§. III. In toto Principatu omnibusque ejus terris guarantia hypothecaria ſancita invenitur Pace inter Gallum atque Hiſpanum Anno 1668, inita Aquisgrani. *art. fin.* hac formulâ: *Ont promis & promettent ſous obligation de tous & chacuns les biens, & Etats, preſens & avenir, des Rois leurs maitres, qu'ils ſeront inviolablement obſerves & accomplis. &c.* Eademque clauſula inſerta fuit totidem verbis Paci Pirenææ inter eosdem factæ Anno 1659. *art. fin.* & Paci inter eosdem compoſitæ Anno 1559. *au château en Cambreſis.* nec non Paci *Vervinia art. 35. &c.*

§. IV. Altera ſpecies Guarantiæ, in omnibus Regum bonis, frequens eſt in ratificationibus pacis: uti in literis ratificationis *du traite de Neutralitè entre les Duchè & Contè de Bourgogne, de l'an. 1511.* Ubi Rex Galliæ eam præſtat his verbis: *Le tout promettons en fois & parole de Roy, & ſous l'obligation & hypotheque de tous & chacun nos biens, preſens & avenir, guarder, obſerver, inviolablement &c.* Et ex altera parte Archiduces ita: *Promettons en paroles de Princes, ſous notre foy & honneur, & l'obligation de tous & chacuns nos biens, tant meubles qu' immeubles, preſens & avenir &c.*

§. V. Ita cum conveniſſet pace Oſn. *Art. 16.* ut regno Sueciæ pro exautoratione militiæ ſolverentur

à Cir-

à Circulis Imperii quinq; myriades Imperialium Talerorum, Status hujus articuli guarentiam promiserunt sub hypotheca omnium suorum bonorum. *Pac. Osn. Art. 16. §. 12.* Pro cujus summæ exactione collectatio in antecessum decreta fuit, non inter possessores, qui tum erant, sed inter eos, qui ex Amnestia restituendi veniebant: quippe qui lege Pacis & Amnestiæ veri iterum Domini terrarum fierent. *d. art. 16. §. 8. & 9.* Salvo cuique regressu in eos, quorum mora damnum contigerat.

§. VI. Tertia species Guatantiæ realis seu hypothecariæ, in certis scil. rebus constituendæ fit dupliciter: vel enim nudo pacto hypotheca constituitur, vel res ipsa interim possidenda traditur, quod factum in executione Pacis Osnabrugensis, cum Hispani moram facerent evacuando oppido Franckenthal: interim enim Serenissimo Principi Electori Palatino in securitatem traditum est oppidum Hailbronnæ, donec alterius vacua possessio in ipsum transferri posset *Vid.* Haupt-*Recess.* Friedens-*Execution*, *§. 45. & seqq. qui insertus R. J. 1654.* Et pace *Noviom. art. 26.* Rex Galliæ pro guarantia dicti articuli retinuit oppida & URBES, Chasselet, Huy, Verviers, Aquisgranum. Düren/ Linnick/ Nuyß & Zonß.

§. VII. Quod si pluries pax cum alio atque alio diversis temporibus cum tali formula guarantiæ realis factu fuit, antiquior prævalebit, perinde ut in privatorum causis hypotheca tempore prior. *tot. tit. ff. & C. Qui pot. in pign.* Id enim juris naturalis est ut in pignoribus antiquior potior sit, quod proinde & inter Principes ac Reges jus obtinebit. At privilegia pignorum allegari non possunt, quippe quæ meri sunt Juris positivi.

§. VIII. Unde, si forte Vidua Princeps ratione dotis illatæ vel dotalitii sui in quibusdam terris, quæ & ex guarantia reali alii obligatæ sunt, constitutam habeat hypothecam, nulla nisi temporis prærogativa inter eos obtinebit.

§. IX. Quod autem Grotius *de J. B. & Pac. lib. 3. cap. 20. §. 59.* arbitratur, pignus ex alia causa datum, ex alia debito retineri posse, id jure naturali statuendum omnino non est: quia extra dispositionem alteri nihil juris est in rem pignoratam. Juris vero civilis pugna, quæ intercedere videtur inter *L. un. C. Etiam ob chir. deb. & L. 11. §. 3. ff. d. pign. act.* conquiescet, si dixeris, posse retineri pignus si neutrum debitum solutum est. *d. l. un.* Nam, si creditor debitum pro quo pignus datum acceperit, non poterit pro alio illud retinere. *d. l. 13. §. 3.* De quo, uti & de altera quæstione Grotii *d. cap. 20. §. 60.* hic latius agendi locus non est.

SECTIO IV.
DE
GUARANTIA, QUÆ PERSONIS FIT.

SUMMARIA.

1. Guarentiæ, quæ fit personis, descriptio.

2. Personæ sunt Guarandi vel Obsides.

3. Guarandi intercedunt vel instar Fidejussorum, vel instar caventium pro evictione.

4. Prioris speciei guarantiam esse in Pace Haffniensi & Oliviensi.

5. Alterius, in Pace eadem Olivi-

Oliviensi, Osnabrugensi, Monasteriensi, Hispano-Belgica.

6. *Quid hæ duæ species differant inter se & à guarantia verbali?*

7. *Scrupulus ex Pace Oliv. in medio relictus.*

8. *Guarantia aliquando Pace non promittitur, sed tantum permittitur.*

9. *Atqui otiosa videtur illa permissio, cum & sine ea cuique Regum licitum sit jure Gentium, pacem alterius tueri.*

10. *Resp. Sed hoc facto eum belli in se causam & parti & sociis ejus dare, & socios ex fœdere parti assistere teneri. Permissâ verò Guarantiâ si id faciat, nec inde causam belli in se esse, & socios nec posse alteri succurrere, nedum ex fœdere, qualecunque intervenerit, teneri.*

11. *An guarentia jus tantum contra partem quæ violat, an & contra extraneos, omnesque adeo violatores Pacis obtineat? Dist. & Resp. objectioni.*

12. *An Guarandi, parte lesâ nihil conquerente, in violatorem agere possint?*

13. *An Mediatores guarantiam præstare teneantur, si pace id cautum non sit?*

14. *An possint saltem si velint? Ubi eadem differentia, quæ §. 10. exposita est.*

15. *An intelligatur guarantia promissa, si Mediator majoris securitatis causâ subscribere rogatus, id fecerit?*

16. *Obsides proprie non esse guarandos.*

17. *Eos magis ad speciem Guarantiæ realis pertinere.*

18. *Quomodo Guarantia per ex promissionem fieri possit?*

19. *Sponsores quoque Pacis proprie non esse Guarandos.*

§. I.

§. I.

TErtia species Guarantiæ est, quæ personis fit; scil. cum Parti securitas Pacis præstatur interventu aliarum personarum, quæ in casum violatæ Pacis tenentur.

§. II. Hæ personæ vel propria autoritate propriaque voluntate interveniunt; & hi *Guarandi* vocantur; vel alterius autoritate atque Imperio, & dicuntur *Obsides*, Geißel/ de quibus deinceps.

§. III. Guarandi proprie dicti intercedunt & obligantur vel instar *fidejussorum*, vel instar *caventium pro evictione*. Instar *fidejussorum*, cum extranei partibus spondent Pacis securitatem contra ejus violatores. Instar *cautionis pro evictione* vero, cum econtrario partes ipsæ eandem securitatem pacis repromittunt contra violatores.

§. IV. Prioris speciei exemplum est in tractatu Pacis Haffniensis, quæ Anno 1660. inter Suecos & Danos coiit: Ejus guarantiam promisere Rex Galliæ, Respublica Anglicana, (quæ eodem tempore Regem suum recipiebat) & Ordines fœderatæ Belgicæ, qui & expresse Guarandi & fidejussores ibi in *art. 34.* vocantur, ubi hæc formula refertur; *Eos universos junctim, mediante generali guarantigio, & singulos seorsim speciali guarantigio, optimo modo & in amplissimâ ac tutissimâ formâ, quâ fieri posset, se invicem obligare & adstringere, quòd velint esse Guarandi ac fidejussores pro omnibus pace ista pactis, quod omnimodo & in omnibus suis clausulis hæc integrè teneri & in æternum observari, ut & in casu contraventionis ex alterutra parte decenter vindicari debeant.* Et mox additur; *Ab illis non solùm ut Mediatoribus, sed & ut Guarandis & fidejus-*

Fidejussoribus ac vindicantibus, ut Paci subscriberent desideratum fuisse. Apud Loccen. Hist. Suec. pag. 449. Pacis vero Oliviensis, quæ eodem Anno 1660. inter Regem Sueciæ, & Regem Poloniæ hujusque confœderatos Principes, Imperatorem scil. & Serenissimum Principem Electorem Brandenburgicum, contracta est, Guarantiam suscepit Rex Galliæ, quæ *art. 36.* ita refertur apud eundem *Loccen. pag. 921. Cum pro majori securitate hujus Pacificationis tam Serenissimus atque Potentissimus Rex Sueciæ, quam Sereniss. atque Potentiss. Rex & Respublica Poloniæ, & Serenissimus atque Potentissimus Elector Brandenburgicus postularint, ut & Potentiss. Princeps ac Dominus, Dn. Ludovicus XIV. Galliarum & Navarræ Rex, executionis & observationis illius inter eosdem Fidejussor existeret; Sacra Majestat. Christianiss. postulationibus & votis eorum annuens, pro se ac successoribus suis, Regibus Galliæ, spondet ac promittit, idque per Legatum suum, plenariis mandatis ad hanc Guarantiam cavendam instructum, se executionem horum pactorum, eorumque observationem ac perpetuitatem inter eosdem supra nominatos Principes, omni meliori quo fieri potest modo, etiam armis, ubi amicabilia media non processerint, asserturam: &, si quis eorum sub hac fidejussione comprehensorum illa violarit, arma viresque suas parti læsæ ad ejus requisitionem, juncturam &c.*

§. V. Exemplum autem ubi instar *cautionis pro evictione* est Guarantia, pariter habetur in eadem Pace Oliviensi. Nam & ipsæ Partes ad securitatem Pacis se adstrinxere. *art. 35.* Verba hæc sunt. *Promittunt supra memoratæ Partes paciscentes omnes, tam Principales quam fœderatæ, se hanc transactionem ac Pacem, omnesque ejus articulos, capita & clausulas, sancte*

 & in-

& inviolabiliter servare velle & debere; (Nota huc usque guarantiam merè verbalem, de qua ad Sect. 2.) *Et, ne imposterum violari queat, se invicem ad generalem guarantiam & evictionem mutuam ac defensionem reciprocam omni ex parte obstringunt. Hisce quam fieri potest firmissime spondentes, ut, si contingat, unam partem ab altera, vel plures à pluribus, terra vel mari, bello contra hanc Pacificationem impeti, aggressor ipso facto pro infractore hujus pacis ab omnibus habeatur, ejusdemque beneficio excidat: Et tam altera reliquaeque Paciscentium Partes Parti læsæ, ad summum intra 2. menses à requisitione Partis læsæ, eidem communibus armis assistere, & bellum tamdiu contra Aggressorem prosequi, donec pax commmuni omnium Partium consensu restituta fuerit, invicem teneantur.* Talis quoque est guarantia Pacis Osnabrugens. *art. 17. §. 5. & 6.* & Monaster. *§. 115. & 116.* Nam & ibi ipse Partes ita obligantur: *Teneantur omnes hujus transactionis Consortes universas & singulas hujus Pacis leges contra quemcunque, sine Religionis distinctione, tueri & protegere, & si quid eorum à quocunque violari contigerit, læsus lædentem inprimis quidem à via facti dehortetur, causa ipsa vel amicabili compositioni vel juris disceptationi submissa. Veruntamen, si neutro horum modorum intra spatium trium annorum terminetur controversia, teneantur omnes & singuli hujus transactionis Consortes, junctis cum parte læsa consiliis viribusque, arma sumere ad repellendam injuriam à passo; moniti, quod nec Amicitiæ, nec juris via locum invenerit.* Ejusdem generis est Guarantia Pacis inter Regem Hispaniæ & Belgas Anno 1648. Monasterii conclusæ: in cujus *Art. 76.* ita inter Partes convenit: *Promittunt insuper, nihil se facturos contra aut in*

præju-

præjudicium bujus tractatus: (hæc Guarantia verbalis) *nec laturos ut fiat directè vel indirectè, & si quippiam factum fuerit, se reparari curaturos sine ulla difficultate aut dilatione, atque ad observationem omnium eorum, quæ supra commemorata sunt, se ipsos obligant respectivè; imò ipse Dn. Rex se suosque successores. apud Brachel. Histor. lib. 8. pag. 32.*

§. VI. Hinc apparet, quid differant tres illæ Guarantiæ species; merè verbalis, & duplex illa quæ personis fit. Scil. meris *verbis* fit, cùm pars spondet; *Se adversus Pacem nihil acturum. vid. §. prac.* Instar *cautionis pro evictione* est, quando pars spondet: *Alios adversus pacem nihil acturos.* Instar. *fidejussionis*, quando extraneus spondet: *Partes nihil adversus Pacem acturas.* Nec officit, quòd nemo promittere possit factum alterius, *alterum non facturum*, vel *per alterum non fore. §. 3. Just. de Inut. stip. l. 38. princ. & §. §. seqq. ff. d. Verb. Obl.* Nam hac promissione continetur factum proprium, *se curaturum ne fiat &c.* juxta *l. 81. pr. l. 83. princ. ff. d. Verb. Obl. tot. t. ff. Rem rat. hab.*

§. VII. Hinc in *d. art. 36. Pac. Oliv.* pingviùs dici, quin contradictorium videtur; *Integrum fore Paciscentibus omnibus, eandem Regis Galliæ Guarantiam & fidejussionem suscipere.* Certum enim est, ipsos Pasciscentes non posse pro se ipsis aut apud se ipsos fidejubere, & sui ipsorum fidejussores videri: *Sup. Sect. 2. §. 1.* Nec integrum ampliùs ipsis intelligi potuit, guarantiam suscipere, ad quam *art. 35.* se jam expressè obligaverant: nec sensus genuinus videri verborum, *suscipere eandem guarantiam Regis Galliæ*, qui extraneus erat. Verùm hæc nos in medio relinquimus.

§. VIII. Aliquando non promittitur Guarantia, ſed permittitur tantum, non ut Guarandi obligentur ad præſtandam ſecuritatem, ſed ut integrum iis ſit, eam ſuſcipere. Ita nec in Pace Neomagenſi, nec in Riſvicenſi peculiaris Guarantia conſtituta, ſed omnibus Principibus permiſſa fuit: ita enim in *art. 34.* ſtatuitur. *Imperator & Rex Chriſtianiſſimus conſentiunt, ut omnes Reges, Principes, & Reſp. ſuper executione & Obſervantia tam omnium quam ſingulorum, quæ præſenti tractatu continentur, alte memoratis ſacræ Cæſareæ Majeſtati, & ſacræ Regiæ Majeſtati guarantiam præſtent.* Similiter in Pace Riſvicenſi: *art. 54. Utrique parti liceat pacem hanc ejusque obſervationem fœderibus &c. firmari, & cum aliis quoque Regibus, Principibus, & Rebuspubl. tum inprimis Sveciæ Regi, ceu Mediatori, æque ac virtute Pacis Weſtphalicæ eam aſſerere, ſacræque Cæſareæ Majeſtati, Imperioque, & Sacræ Regiæ Maj. Chriſtianiſſ. Guarantiam præſtare ſemper fas erit.*

§. IX. Verum enim vero quis ejus clauſulæ, & an aliquis ſit effectus, ambiguum videtur. Nam etiam citra talem diſpoſitionem, & omiſſa illa, Regibus jure Gentium licitum eſt invicem aſſiſtere, Partemque, quæ contra Pacis tenorem læſa eſt, armis juvare. Ita Abrahamus Lothum bello captum armis eripuit. *Gen. 14.* Cyrus in Orat. ad milites ait: τί ἂν ἐστι τῷ τοῖς φίλοις ἀρήγειν κάλλιον. *Quid pulchrius quam ſuppetias ferre amicis. Xenoph. Cyropæd. Lib. I.* Nam & fœdera defendendi cauſa inire licet. Ergo & defendere. Idque ipſa forma fidelitatis Feudalis probat; quæ eo pertinet, ut Vaſallus Dominum armis quoque juvet. *2. F. 7. 8. & 48.* Et Romani nomen ſibi ingens compararunt, defenſa Græcia aliisque populis. *Liv. Hiſt.*

lib. 34.

Lib.34.cap.12.&32. Cui ergo usui hoc in pace caveri, ac Regibus concedi, quod natura iis permissum est.

§. X. Notandum igitur, licitum quidem jure esse, Principi amico contra hostem ipsius armis succurrere; sed quoniam hostis hoc facto sibi injuriam fieri contendit, hinc inde ipsi adversus assistentem quoque justa belli causa est. Quod variis locis docet *Livius Histor. Lib. 34. cap. 22. in oratione Quintii Ducis. & Lib. 30. cap. 42. in Responso Senatus Romani &c.* Verum, si talis defensio ac guarantia pace permissa fuerit Regi, nulla inde in eum justa belli causa fingi potest: neque enim pars pro injuria habere id potest, quod ipse pacto Pacis ac lege guarantiæ concessit *Vid. Pac. Oliv. art. 35. §. 1.* & 3. Et ita prædictus dux Rom. Quintius Antiocho hanc conditionem proponit, ut, *si hic Asiæ fines transcendat, Romanis jus sit Asiæ amicitias tueri ac quærere*; ita scil. ut hoc facto non videantur causam bello dedisse. *Liv. d. lib. 34. cap. 57.* Unde porrò quoque sequitur, bello ita ex lege permissæ guarentiæ suscepto, socios alterius Partis nihil offendi; unde nec assistere ei ex fœdere, qualecunq; intercesserit, tenentur; quin nec jure possunt, cùm nulla injuria prætexi possit ubi ex lege utrinque conventa agitur. At, si nulla guarantia permissa, Rex alteram partem armis tuetur, hoc quidem jure communi belli potest, verum eo facto causam belli alteri ejusque sociis in se dat, & tenentur quoq; socii ex fœdere socio succurrere.

§. XI. Porro Guarantia hæc promittitur regulariter contra Partem quæ Pacem rumpit: uti expressum id est in *d. Pac. oliv. art. 36.* ibi: *Se executionem horum pactorum intra eosdem supra nominatos Principes asserturum: &, si quis eorum sub hac fide-*

 jussione

jussione comprehensorum ea violârit, arma viresq; junctorum. Cæterùm nihil impedit, quò minùs & contra extraneos, quin in genere contra omnes interponi possit. Neq; obstat, quod non possit videri pacem rumpere, qui pace comprehensus non est; nec intelligatur transactio nisi salvo jure tertii. Nam uti Pars ipsa tueri jus Pace illa sibi quæsitum contra omnes, etsi non consenserint in Pacem, potest, ita & Gurandus eodem jure ex lege guarantiæ ipsi assistere contra omnes potest. Neque vero invasor, qui Partem bello petit eôq; jus Pace ipsi concessum lædit, oppugnatur ut violator Pacis, sed ut invasor Juris pace quæsiti. Atq; ita expresse cautum est Pace Osnabr. *art. 17. §. 5.* & *Monast. d. §. 105.* in verbis: *si quid eorum à quocunque violari contigerit.*

§. XII. An autem Guarandi vindicare pacem possunt, parte læsa vel invita, vel nihil conquesta, nec opem requirente? Et sanè, si solius Partis, non aliorum intersit, non possunt; cùm Pars suo Juri renunciare possit, & ne tum quidem fit injuria, quippe quæ volenti non fit. *L. 9. §. 1. ff. d. Aq. & aq. plu. L. 34. C. d. Transact. &c.* Unde addi solet, *ad requisitionem partis læsæ:* velut in *Pac. Oliv. art. 35. §. 1.* ibi: *à requisitione partis læsæ: & art. 36.* ibi: *ad requisitionem partis læsæ: & in Pac. Osnabr. d. art. 17. §. 6. & Monast. §. 106. voc. moniti.*

§. XIII. An verò Mediatores Guarentiam præstare tenentur, etsi id Pace cautum non est? Negatur: cùm Mediator, qui tantùm negotii pararius est, ex negotio neutiquam obligetur, ne quidem quasi ex causa mandati: neque enim mandandi, sed consulendi causâ intervenit; nec negotium ipsius est, sed partis;

quo

quo casu mandatum non esse constat. *§. Tua tantum. 6. Inst. d. Mandat. L. 2. §. ult. ff. eod. tit.* Sed & totum negotium, non obstante mediatione, in libera voluntate partium situm est, quo casu mandati obligatio cessat. *L. 48. §. fin. ff. eod. tit.* Deniq;, licet esse mandatum, at guarantia non est, cum aliud sit mediatio, aliud guarantia; quomodo ab invicem ea bene separantur in Pac. Haffniens. *d. art. 34. in fin.* ibi: *ab illis, non solum ut Mediatoribus, sed etiam ut Guarandis. &c.*

§. XIV. Alia quæstio est, an Mediator possit saltem Guarantiam præstare? Resp. Non posse jure Pacis, sed jure belli: non ita, ut violator Pacis factum Mediatoris, armis suis alterius causam foventis, pro jure habere teneatur, sed ut per id justam belli causam nactus intelligatur, prout *sup. in casu §. 10.* id quoque observatum atque expositum fuit. Atque hinc est, quod Mediatori quoque in Pace Noviom. *Art. 34.* & Risvicensi *Art. 54.* specialiter id concessum fuerit.

§. XV. Magis dubium videtur, si partes Mediatorem rogent, ut is, ad majorem Pactorum confirmationem, manum sigillumque suum paci adjiciat, an ille hoc facto ad guarantiam teneatur. Ita enim pace inter Christinam Sueciæ Reginam, & Christianum IV. Daniæ Regem, Anno 1645. inita, Partes Regem Galliæ Mediatorem hujusmodi precibus adierunt. Verum nec hoc affirmandum existimamus, nisi aliud appareat: quia subscribit tantum ut Mediator, non ut guarandus, nisi specialiter id expressum fuerit. Neque ex sola subscriptione vel obsignatione guarantia inferri potest, cum illi actus ex variis causis & à nudis testibus quoque fieri possint & soleant. Neque adeo movet, quod specialiter in prædicta pace Partes sub-

scriptio-

ſcriptionem petierunt ad majorem confirmationem & ſecuritatem pactorum. Nam varia ſunt genera & gradus ſecuritatis; & teſtes quoque eum in finem ſubſcribunt, majorque autoritatis actus eſt cui teſtes ſaltem intervenere. Et hoc ipſum ita declaratur in prædicta Pace *in fin.* ubi expreſſe additur, ſubſcriptionem in majorem fidem & teſtificationem deſideratam fuiſſe.

§. XVI. Atque hæc de Guarandis propriè dictis, à quibus plurimum differunt Obſides, qui non poſſunt genuino ſenſu dici guarantiam pacis præſtare, cum regulariter jura belli & pacis ne quidem habeant, ſed alterius poteſtati ferè ſubjecti ſint. Deniq; dicendum quod res eſt, non Obſides à Principe datos præſtare guarantiam Pacis, ſed Principē per Obſides.

§. XVII. Unde obſides magis referendi ſunt ad *Sect. 3.* ſcil. ad guarantiam realem, quia Princeps uti pignoribus datis, ita & obſidibus datis, ſecuritatem & guarantiam rebus potius præſtat; Inprimis ſi ad originem obſidum reſpiciamus, qui cum quodammodo ſervi hoſtium olim fierent, in quos jus vitæ & necis hoſti eſſet, iis, quaſi rebus & pignoribus, cautum intelligitur. Guarandi autem illi ſunt, qui præſtant guarantiam, non per quos illam præſtant alii.

§. XVIII. Guarantia vero, in caſu Obſidum, per modum expromisſionis quoque fieri poteſt; nimirum cum pro obſide alius obſes datur, vel ipſe ſe obſidem ita offert, ut alter liberetur: ea enim ſpecies quædam expromisſionis eſt, qua prior debitor liberatur, & tota obligatio in alterum transfunditur. Atque huc pertinet quoque ſpecies quam exhibet *Grotius de J. B. & P. lib. 3. cap. 20. §. 58.* ſed perperam

peram ad ſponſionis Caudinæ ſententiam refert. Reliqua vero Obſidum jura, quippe hinc alieniora, compendii ſtudio, intacta nunc relinquimus.

§. XIX. Denique ſponſores Pacis quoque videntur ad hanc guarantiam, quæ perſonis fit, pertinere. Verum id ſecus eſt. Nec enim ſponſores Pacis proprie ſunt guarandi ejus, ſed plurimum inde diſtant: & ſunt illi qui privata autoritate, & injuſſu Principis vel populi pacem vel fœdus feriunt. Unde ipſi quidem ex ſua ſponſione tenentur, non autem Princeps ex pace, quæ injuſſu ejus plane nulla eſt, uti id magnis ſtudiis diſputatum eſt de ſponſione Caudina, & de Numantina. Vid. *Grot. d. J. B. & P. lib. 2. cap. 1. §. 2. & §. fin.* Non poſſunt igitur ſponſores eſſe Guarandi Pacis, ubi pax non eſt, nec obligatio ad Pacem tuendam, quæ nulla eſt. Neque guarantiam Pacis præſtant aut præſtare poſſunt, qui nullum jus belli & Pacis habent. *Conf. §. 14. ſupr.*

SECTIO V.
DE *COMMUNIA GUARANTIARUM.*

SUMMARIA.

1. *Tranſitus. Et quinam guarantiam præſtare posſint.*
2. *Guarantia Paci inſerta, an ad acceſſoria pacta ac negotia extendenda ſit?*
3. *An & quando ad aliam quoque pacem?*
4. *Si pax rupta iterum coaleſcat pace, hæc renovata magis*

magis quàm alia pax videtur, eoque & Guarantia ad eam pertinebit.

5. *Excipitur, quatenus novis pactis immutata est.*

6. *An Guarantia utriusque Pacis Westphalicæ ipso jure pertineat quoque ad Pacem Noviomagensem & Risviscensem. Et cur expressè pacto extensa ad eam fuerit.*

7. *An extendenda ad novos belli socios & Confœderatos: ubi dissensus Polybii & Livii de Jure fœderis Lutatiani. De discrimine, pax bello rupta, an nova bello causa data sit, remissivè. De casu, quò armis pax non rumpitur.*

8. *Modus exequendæ Guarantiæ.*

9. *An statim armis executio fieri possit? Quomodo id tabulis Pacis definiri soleat.*

10. *Quomodo tueri Guarantiam liceat.*

11. *An denunciatio belli seu clarigatio requiratur ante executionem Guarantiæ. Distinctio Pacis Oliviensis legi Naturæ congruit.*

12. *An guarandus neglectâ guarantiâ teneatur ad restitutionem damnorum.*

13. *Quatenus teneatur si transactum sit.*

14. *An Obligatio Guarantiæ ad heredes pertineat, & quosnam?*

15. *An ex Guarantia usurpatoris & Tyranni teneatur Rex legitimus. De actis Oliverii, Usurpatoris Angliæ.*

16. *De modis finiendæ guarantiæ summa traditur. Reliqua remissivè. Guarantia plurimùm similis est Advocatia.*

§. I.

HActenus Guarantiæ forma, species, & cujusq; speciei differentia ac jura propria exposita sunt. Seqvuntur reliqua jura communia. Inprimis verò notandum, Guarantiam præstare non posse, nisi populos

pulos ac Principes cum ſumma quadam poteſtate, nec niſi qui jura belli ac pacis habent. Cum enim pax non niſi armis defendi contra violatatores contumaces poſſit, certum eſt, non poſſe ejus guarantiam præſtare niſi cui jus armorum competit. Et vero Pars illa, contra quam Guarantia exigitur, non eſt, niſi quæ jus belli & pacis habet; de eo enim quæritur cum quo, cum bellum eſſet, pax facta fuit, quam deinde violat. Is vero ad pacem ſervandam compelli à nemine poteſt, niſi cui jus belli competit, cum alium alter neminem recognoſcat. Hæc igitur regula primum certa eſt, eum ſolum guarentiam Pacis præſtare poſſe, qui ipſe jura belli ac Pacis habet.

§. II. Quæritur porrò, an guarantia Paci inſerta, etiam pertineat ad acceſſiones Pacis, v.g. ad pacta quæ Paci accedunt? Ubi diſtinguendum eſt, an pacta illa incontinenti acceſſerint Paci, uti articuli illi ſeparati in Pace Cameracenſi de Principatu Orangiorum: &c. in Pace Hiſpano-Belgica An. 1648. de jure Navigationum: & in Pace Riſvicenſi, de Palatinatu &c. & ad has adjectiones Guarantia Pacis quoque extenditur. *arg. l. 8. princ. ff. de eo quod cert. loc.* An vero poſtea demum, concluſa jam pace, noviter conventa fuerit, uti Receſſus de noviter emergentibus ſeu que deinde ſuperveniunt; &, cum illa diſtincta ſint a Pace pacta atque negotia, non poteſt ad ea referri Guarantia, niſi vel expreſſe aut tacite eo extenſa fuerit; vel ex pace neceſſario ſequatur. Quod bene perpenſum eſt *in Receſſu Pacis executivo. §. 10. qui Receſſ. Jur. 1674. inſertus eſt.* Ubi ad conventum exequendæ Pacis modum, quæ quidem recentior diſpoſitio eſt ſed ex Pacis naturâ omnino ſequitur, Guarantia Pacis ita exten-

 ditur;

ditur; Demnach so wohl angeregter Præliminar als dieser Haupt-Recess, von dem allerseits ratificirten Instrumento pacis, als ein effectus à sua causa dependirt/ und dannenhero gleichmäßige Krafft/ Wirckung und Sicherheit als der Frieden-Schluß haben/ und von allen Theilen darob gehalten werden solle. Als wird hiemit die in instrumento Pacis enthaltene Guarantia generalis durchgehend mit allen und jeden ihren Dispositionibus, assecurationibus, clausulis, und Verwahrungen/auch auf diesen Præliminar und Haupt-Schluß extendirt/ und mit gleicher Wirckung/ Krafft und Verbindung dahin verstanden.

§. III. Quando autem Guarantia Pace sancita ad aliam quoque Pacem extendenda sit, altioris disquisitionis est. Et scil. pro regula tenendum, extendi eam ad aliam pacem non posse; cum distincta sint negotia, & manifesta pugna, guarantiam aliamve legem uni soli Paci adjectam esse, & tamen alii quoq; Paci vel negotio cohærere. Idq; perpetuum est, cum bellum ex nova causa motum componitur.

§. IV. Verum secus est, si pax rupta, alia deinde pace iterum coaluerit: hæc enim non tam pax alia & a priore diversa, quam ipsius Pacis prioris renovatio ac repetitio est; etsi forte quædam ejus capita novis pactis immutentur, quippe quæ formam ac legem contractui dant. *t. t. ff. Comm. præd. l. 7. §. 5. ff. d. Pact.* Accedit, quod guarantia non præstetur pro extrinseco illo modo & forma pacti, sed pro causa ipsa quæ pacto continetur: unde, etsi alia pactio videri possit, causa tamen pactionis eadem est. Uti Pace Osnabr. & Mo-

& Monast. in id guarantia sancita fuit, ut libertas religionis & conscientiarum, jura item Statuum in genere & quorundam peculiaria, & similia ejus capita inviolata ac salva permaneant. Hanc causam itaque cum tueatur Guarantia, necesse est eam vim suam exerere, quoties eadem causa tuenda est.

§. V. Enim vero, quatenus novæ Pacis pactis quædam immutata, statusq; adeo causæ alteratus est, ad has mutationes, si ignorante & non consentiente Guarando factæ sunt, guarantiam extendi non existimamus; cum aliorum facto alii non possit noceri, neque eo hujus obligatio augeri. Et, cum Pax, qua novis pactis immutata est, alia pax, aliaque causa & obligatio videatur, non potest Guarandus sine facto suo, insciusatque invitus inde teneri.

§. VI. Unde intelligi potest, an & quatenus ad Pacem Noviomagensem & Risvicensem, (quam utramque absque guarantiæ obligatione esse diximus, etsi suscipere eam omnibus permissum sit,) pertineat guarantia generalis Pacis Osnabrugensis & Monasteriensis. Etenim, si pax hæc invasione Gallorum rupta fuit, & pace deinde Neomagensi ac Risvicensi iterum coaluit, certum est, guarantiam illa sancitam ad has recentiores omnino extendi, etsi id dictum non esset. *per §. 3. sup.* Verum cum ex parte Gallorum novæ belli causæ fingerentur, & Pax Westphalica maximam partem immutata per sequentes, & plurima per eas innovata & abrogata fuerint, necessarium partim, partim tutius fuit, illius, Westphalicæ scil. Pacis, Guarantiam specialiter ad reliquas quoque extendi: prout id expresse cautum fuit *Pac. Noviom. art. 2. & 31. & Pac. Riswicens. art. 3.* scil. omnia capita Pacis Westphalicæ,

adeoque & guarantiæ generalis caput, perinde rata fore, ac si ipsis Neomagensis & Riswicensis Pacis tabulis de verbo ad verbum inserta essent: quod & specialiter de guarantia sancitum est *in Pac. Risw. art. 54.*

§. VII. Sed nec extendi potest guarantia priori Pace conventa, ad alios quam qui ejus sponsione comprehensi sunt. Unde, si Pace bello rupta accedant deinde alii, sive ut socii, sive ut partes Principales, ad eos guarantiæ jus non propagabitur: nisi futurorum quoque sociorum mentio facta fuerit, aut hoc actum saltem fuisse appareat. Quod quantopere in causa fœderis Lutatiani agitatum fuerit, patet ex Polyb. *Histor. lib. 3 cap. 29. & Liv. lib. 21. cap. 19.* qui duo Historiarum propè Principes de jure hujus fœderis invicem contendunt, atq; in contraria abeunt. Quando autem videatur pax bello rupta, quando vero nova belli causa data: item, an & facto subditorum vel sociorum, vel contra subditos aut socios committendo, rumpi pax videatur, exponit Grotius *d. J. B. ac P. lib. 3. cap. 20. §. 27. & seqq.* in quibus tamen haut pauca desideranda videntur. Id certum est, non rumpi pacem ab eo, qui turbantem forte fines vi repellit, quippe quod natura licitum est: *l. 3. ff. d. Inst. & Jur. l. 17. ff. d. Vi & vi arma.* idq; ita probè decisum est in sæpe dicta pace Oliv. *art. 35. §. 4.*

§. VIII. Modus Guarantiæ exequendæ in cæteris speciebus ultro patet, sed in tertia, quæ personis fit, paucis evolvendus est. Non itaque Guarandi ex lege guarantiæ adstricti sunt, ut violationem Pacis statim armis vindicent, sed in genere, ut operam dent, ne quid contra pacem committatur, vel ut commissum resarciatur. Quousque ergo transigi res amica,

vel

vel decidi juris via poteſt, nondum arma & bella movere Guarandus debet, quin ne poteſt quidem; quia ſola necesſitas vim armatam defendit, quæ non eſt, niſi ſpe tranſigendi aut jure decidendi extincta.

§. IX. Primo igitur ſemper Guarando tentanda eſt via juris vel amicabilis compoſitionis. Quam in rem certa aliqua forma in ipſa Pace præſcribi quandoque ſolet, uti in Pac. Osnabrug. *art. 17. §. 6.* & Monaſt. *§. 106.* præſcriptum eſt *triennium*, intra quod ſi terminari lis vel transactione vel ſententia non poſſit, *Guarandi arma cum parte læſa jungere tenentur, modo ipſis unà ſignificetur, nec amicabilem nec juris viam locum inveniſſe.* Et in Pace Oliv. *art. 35. §. 2.* conventum eſt, *ut omnium Guarandorum nomine Commiſſio generalis inſtituatur ad læſi confinia, intra ſpatium 4. menſium, quà inter deputatos utrinque commiſſarios negotium diſcutiatur, &, ſi poſſibile erit, intra 4. ad ſummam alios menſes terminetur.* Hoc ſi irritum fuerit, tum demum ad arma concurritur *apud Loccen. pag. 29.*

§. X. Etſi verò pace comprehenſum ſit, ut milites exautorentur, tantum tamen militum retinere licet, quantum ad ſecuritatem & guarantiam præſtandam neceſſarium videbitur: *Pac. Monaſt. §. 110.* quippe quàm fœderibus, munimentis, militibus, aliisque præſidiis tueri licet. *Pac. Riſwic. art. 54.*

§. XI. An autem clarigatio ſeu belli intimatio præcedere debeat, quæſtionis eſt: Et rectè diſtingvitur *Pac. Oliv. art. 35. §. 1. & 2.* ut, ſi citra vim armorum gravem injuriam pars alteri inferat, requiratur denunciatio belli; ſi verò armis utatur, illâ opus non ſit. Quod legibus Naturæ quoque ita conſtitutum eſſe demon-

demonstravit Illustris ac Excellentissimus Dn. Præses, *Promotor studiorum meorum maximè venerandus in Prœl. ad Grot. lib. 3. cap. 3. §. 7.*

§. XII. Quodsi qui Guarantiam debet, eam non præstiterit, an ad restitutionem damnorum tenetur? Equidem, si ab adversario grave damnum passus fuerit, tenetur ad compellendum eum, qui læsit, ad reparationem injuriæ. Quod si ab eo pars læsa consequi jus suum amplius non possit, forte quod illa jam excussa, vel læsus ad transactionem adactus fuerit, & damna, quæ passus est, à Guarandis averti potuerint, tum demum hi rectè conveniri possunt: prout in simili decisum *in R. J. 1599. §. 34.* atque adeo in hos inde justa belli causa est.

§. XIII. Quod tamen de transactione diximus, non aliter accipiendum est, quam si Guarandi concurrere ad transactionem noluerunt, & ideo pars læsa deteriorem Pacis conditionem retulit.

§. XIV. Hæc guarantiæ obligationum ad hæredes transeat, dignum quæstione dubium videtur. Et primum quidem dicendum transire ea ad herædes, sed publicos, seu successores territorii, non verò privati patrimonii. Unde in tabulis Pacis Guarandus ita promittere solet, & in *Pac. Olivienſi art. 36. apud Loccen. dict. loc.* Rex Galliæ eam promisit, *pro se ac successoribus suis, Regibus Galliæ:* & Rex Hispaniæ in pace Hispano-Belgica, *art. 76. apud Brachel. lib. 8.* Nisi ad personam expresse restricta sit, adeoque cum persona intererat, *l. 17. §. 3. l. 21. princ. l. 25. §. 1. ff. de Pact.* Hæc vero guarantia non ideo personalis est, quod personæ nomen expressum sit, uti in *d. art. 36.* Ludovicus XIV. exprimitur; id enim intelligitur fieri denotandæ

tandæ personæ cum qua contrahitur, non vero finiendi cum ea pacti gratia. *l. 7. §. 8. ff. eod. tit.* Quod magis valet in persona publica Regis, qui non moritur, sed successionis continuatione perennat, inprimis in Gallia, propter legem Regni, *le mort saisit le Vif*, de la Tiraquell. *tot. tract. Le mort, &c.*

§. XV. Cæterum ex Guarantia Usurpatoris Regni legitimum Regem non teneri, juris naturalis esse non dubitamus. Cum enim is jure Princeps non sit, sed privatus, guarantiam præstare nequit *supr. §. 1.* Neque potest illa unquam convalescere, nisi nova causa legitima superveniente; v. gr. si Usurpator legitimus Rex esse incipiat. Verum expedit sæpe Reipublicæ, ne acta usurpatoris rescindantur, & forte denuo concutiatur Resp. Unde Rex prudens ultro ea rata habiturus erit, atq; ita valebunt non per se, sed ex nova voluntate Regis. Bene hac de re sensit Florus de Syllæ Tyranni actis: *Lepidus*, inquiens, *Acta tanti viri rescindere parabat, nec NB. immerito: si tamen NB. posset sine magna clade Reipublicæ &c.* quæ & ratio est *l. 3. ff. d. Off. Præt.* Alia ratio videtur Actorum Oliverii Cromvelli, Usurpatoris Britanniæ. Ea enim ipsius Reip. acta intelliguntur, cujus ipse se Protectorem tantùm, non Regem finxit. Verum Regis tamen ratihabitio deinde & secuta, & necessaria visa fuit. Nec immerito. Etsi enim Oliverius non Regem, qui proprio jure propriaque potestate uteretur, sed reip. Britannicæ tantum Protectorem seu tutorem se gesserit, qui nudus administrator est reip. quo fit, ut non ipse, sed populus Anglicanus seu resp. per ipsum bella movisse guarantiam præstitisse, omnemq; rempublicam gessisse intelligatur; attamen cum penes rem-

publicam Britannicam plena reip. gubernatio ac potestas non esset, quippe quæ legitimum adhuc Regem haberet, etsi possessione regni pulsum, necessarium omnino ursum fuit, ut Rex recepta possessione Acta reip. per illegitimum administratorem bello & pace gesta, rata inprimis haberet. Nam & econtrario omnia, quæ inde à 30. Dec. 1648. in ipso Regno autoritate Usurpatoris acta gestaque fuerant, cassa & irrita pronunciata fuere.

§. XVI. Supersunt modi finiendæ Guarantiæ, qui latè adhuc exponi possent: Verum cum prolixior tractatus ultra metam instituti nostri sit, summam rei saltem dicemus. Sc. vel mutuo paciscentium consensu, vel ex lege initio adjecta, vel tali mutatione paciscentis, quæ guarantiæ præstandæ inhabilem reddit, v. gr. si ab alio armis subactus fuerit, &c. & generaliter, cum Guarantia Advocatiæ plurimum similis sit, iisdem ac illa ferè modis tollitur; quos compendio exhibet Magnificus Dn. Præses *in juris Publ. prud. cap. 26. §. 15.* Et latissime Magirus *d. Advocat. arm. cap. 16. pet. tot.* Præscriptione vero, quippe inter Principes, non tollitur, nisi quæ juris naturalis est, de qua ipsa quoque prolixior, quam pro instituto, tractatio est.

SOLI DEO GLORIA.

